

ÁTRENDZŐDÖTT A SZINTETIKUS SZEREK PIACA, VISSZASZORULÓBAN A HEROIN

ELKÉSZÜLT A NEMZETI DROG FÓKUSZPONT ORSZÁGJELENTÉSE

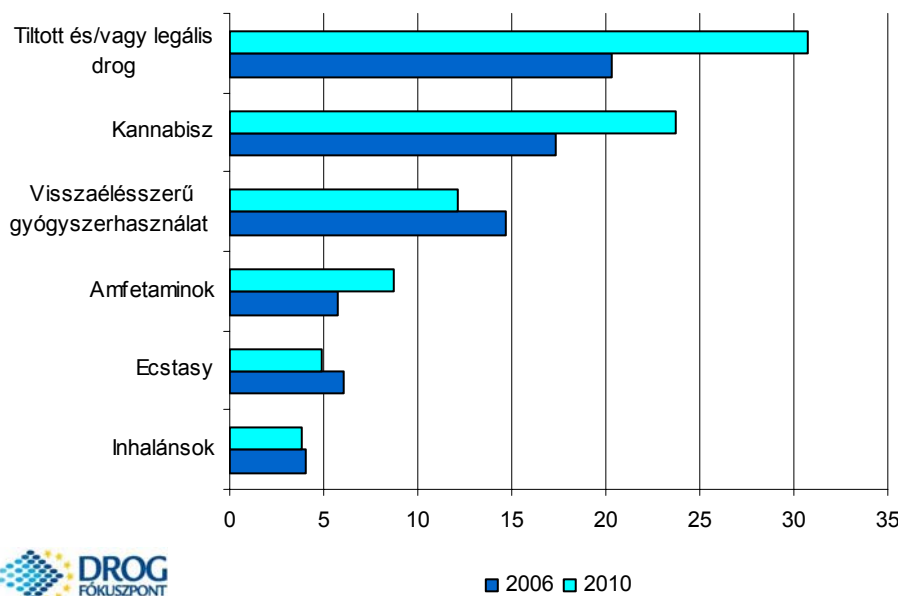
Budapest, 2011. november 10. – Kábítószerügyben a legszembeötlőbb változás 2010-ben a heroin háttérbe szorulása és az amfetaminok, valamint az új designer drogok fogyasztásának terjedése volt – állapítja meg a Nemzeti Drog Fókuszpont a magyarországi kábítószerhelyzetet elemző éves jelentésében. A jelentés rámutat a középiskolások drogérintettségének növekedésére is.

Elkészült a Nemzeti Drog Fókuszpont országjelentése a 2010. évi magyarországi kábítószerhelyzetről. A Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontjának hazai monitorozó intézménye a kábítószer-jelenség számos vetületéről gyűjt és dolgoz fel információkat az európai uniós elvárásoknak megfelelően. Az éves jelentés szerint a 2010. év legszembeötlőbb változása egyértelműen a szerhasználat szerkezetének átrendeződése volt: csökkent a heroinhasználat és ezzel párhuzamosan terjedt az amfetamin, illetve az új designer drogok fogyasztása.

Egyre több középiskolás érintett

A középiskolások körében 2010-ben zajlott kutatás eredményei szerint az elmúlt négy évben mintegy másfélszeresére nőtt a 9-11. évfolyamos diákok drogérintettsége. A tanulók közel egyharmada (30,7 százalék) fogyasztott már valamilyen tiltott vagy legális drogot. A legnagyobb változás az amfetaminok használata esetében volt megfigyelhető, ahol több mint másfélszeresére nőtt a kipróbálók aránya. Bár a visszaélészerű gyógyszerhasználat korábban a lányok körében volt elterjedtebb, a jelenlegi adatok szerint a nemek közötti különbség e téren eltűnni látszik.

Az egyes szertípusokat életükben legalább egyszer fogyasztók aránya a 9. és 11. évfolyamos tanulók körében, 2006-ban és 2010-ben (az adatok százalékban kifejezve)

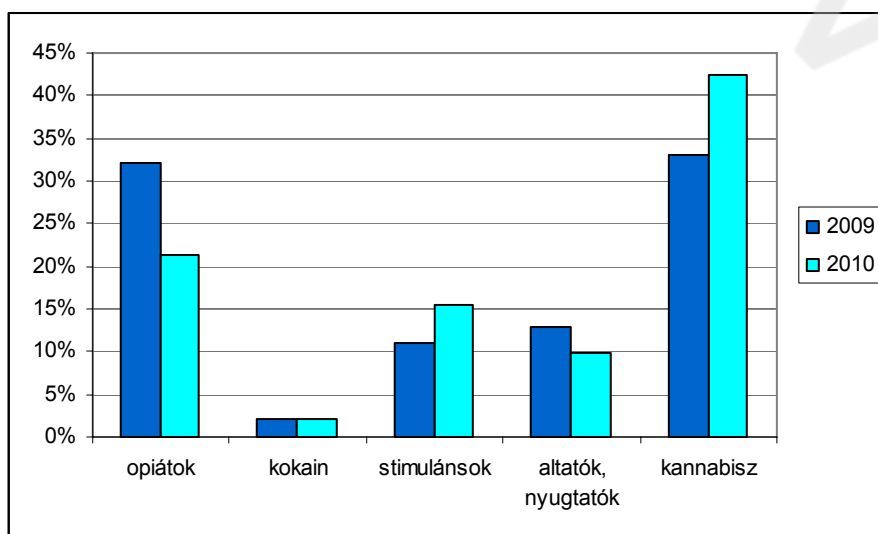

Forrás: 2011-es Éves jelentés a magyarországi kábítószerhelyzetről, Nemzeti Drog Fókuszpont

Növekvő aggodalom az amfetamin és a kannabisz miatt

Az egészségügyi ellátórendszerbe kerülő kliensek körében 2010 folyamán markánsan nőtt a kannabisz- és a stimuláns-használat miatt kezelést kezdők száma, ugyanakkor egyre kevesebben folyamodtak valamely egészségügyi intézményhez ellátásért heroin-használatuk miatt. A mefedron-használat következtében fellépő kezelési igények száma 2010 nyarától indult növekedésnek. A mefedronra jellemző, hogy használata intenzív, azaz a szert fogyasztók naponta többször, az amfetaminnál gyakrabban szippantják vagy injektálják, minek következtében a steril fecskendők iránti igény is megnőtt.

Elsődleges szer az összes (nem elterelt) kezelésbe lépő körében 2009-ben és 2010-ben (%)

Forrás: 2011-es Éves jelentés a magyarországi kábítószerhelyzetről, Nemzeti Drog Fókuszpont

2010-ben közel harmadával csökkent az opiátok okozta mérgezések száma, ugyanakkor 28 százalékos növekedés mutatkozott az amfetamin-mérgezések esetében, továbbá 55 százalékkal megugrott a kannabisz okozta mérgezések száma is.

A tűcsere szolgáltatók kliensadatai a heroint intravénásan fogyasztók számának csökkenését jelzik. Ezzel párhuzamosan viszont nőtt az amfetamin-fogyasztók és az egyéb szert injektálók aránya, ami feltételezhetően a mefedron injektálásának terjedéséből adódott.

Átrendeződött a szintetikus szerek piaca

A tavalyi év legjelentősebb kábítószerpiaci fejleménye a szintetikus szerek piacának átalakulása volt: az ecstasy tabletták eltűntek, és új, sok esetben legális pszichoaktív hatóanyagot tartalmazó porok és tabletták jelentek meg, szokatlanul gyorsan terjedve. A mefedron népszerűsége néhány hónap leforgása alatt meghaladta az addig leggyakrabban használt szintetikus szer, az amfetamin kedveltségét úgy, hogy mindeközben az amfetamin-lefoglalások száma sem csökkent. 2010 őszén is folytatódott a marihuána legális alternatívájaként számon tartott, szintetikus kannabinoidokkal kezelt növényi anyagok terjedése. Emellett számos új szintetikus hatóanyag jelent meg, amelyek nem szerepelnek a tiltólistákon. Ezzel párhuzamos folyamat a legális szerek internetes piacának fejlődése.

Az egyes szertípusokból lefoglalt mennyiségek alakulása 2009-ben és 2010-ben

Szertípus	2009	2010
Marihuána (kg)	293,4	528,1
Kannabisz növény (tő)	20 501	14 824
Hasis (kg)	16,1	8,5
Heroin (kg)	124,7	97,8
Kokain (kg)	19,9	14,4
Amfetamin (kg)	52,3	71,2
Metamfetamin (kg)	0,08	3,4
Ecstasy tableta (db)	5413	1135
/MDMA, MDA, MDE/		
LSD (adag)	389	461
Mefedron (kg)	0,001	19,0
Növényi anyagok szintetikus kannabinoidokkal (kg)	0,003	14,8

Forrás: 2011-es Éves jelentés a magyarországi kábítószerhelyezetről, Nemzeti Drog Fókuszpont

Összegzés

2010-ben minden indikátor mentén megfigyelhető volt az opiátok lassú térvesztése, ugyanakkor a stimulánsok, a katonok és a szintetikus kannabinoidok terjedése. A heroin hozzáférhetőségének, hatóanyagtartalmának, sőt árának csökkenése, a heroin-fogyasztók kezelési igényének, illetve a heroin okozta mérgezési és halálesetek számának csökkenése mutatja a problémakör zsugorodását.

Ezzel párhuzamosan jelentős növekedés figyelhető meg az amfetaminok fogyasztásának terjedése terén, ami nemcsak a normál népességben, de a drogambulanciák és az ártalomcsökkentő szolgáltatások klienskörének változásában is megjelenik, és egyértelműen tetten érhető a drogpiacon adatok elemzésekor is.

Emellett 2010-ben jelent meg – az akkor még legális – mefedron, amelynek térnyerésével a rutin adatgyűjtő rendszerek nem tudtak lépést tartani. Következésképpen e statisztikákból csak következtetni lehet a jelenségre, kvalitatív és drogpiacon, lefoglalási információk viszont igazolják a szer rohamos terjedését.

A tavalyi évben észlelhető volt egy másik legális szercsoport, a szintetikus kannabinoidok fokozott terjedése is. Elsősorban a hatósági lefoglalások adatai mutatják, de erre engednek következtetni a populációs vizsgálat eredményei, a kannabisz okozta mérgezések számának emelkedése, illetve a kezelőhelyek tapasztalatai is. Az új szerek gyors terjedésének okai feltételezhetően az alacsony ár, a könnyű hozzáférés, a kimutathatóság hiánya, az újdonság és a vélt alacsony kockázat.

Az új Nemzeti Drogstratégia előkészítésével párhuzamosan a Nemzeti Erőforrás Minisztérium mindent elkövet a kábítószerpiacon újonnan megjelenő és elterjedő új pszichoaktív szerekkel kapcsolatos jogi szabályozás mielőbbi kialakítása érdekében. Amellett, hogy a tárca kilenc új szer tiltólistára vételét kezdeményezte - a már működő egyedi listás szabályozás mellett -, egy olyan szabályozás kialakítása van folyamatban, amely a kémiai hasonlóság alapján vonná ellenőrzés alá a különböző hatóanyag-tartalmú szereket. Az alkalmazni kívánt ún. generikus rendszer olyan szercsoportokat határoz meg, amelyek szerkezetiileg származtathatók, levezethetők egy adott vegyületből. A törzsképlet alkalmazásán alapuló szabályozás megteremtésével nemcsak lehetőség nyílik a gyors reagálásra, de az általános csoportleírás terveink szerint nehezebbé teszi új, alternatív pszichoaktív szerek legális forgalomba kerülését is.

A Nemzeti Drog Fókuszpont

A Nemzeti Drog Fókuszpont a drogmonitorozás európai uniós intézményrendszerének hazai központja: a saját kutatások mellett más intézményekben keletkező adatokat, információkat gyűjt, dolgoz fel és szolgáltat hazai és nemzetközi szervezeteknek a kábítószer-probléma feltárásával, kezelésével és megoldásával kapcsolatos döntéseikhez. További információ: www.drogfokuszpont.hu

Éves jelentés a magyarországi kábítószerhelyzetről

A Nemzeti Drog Fókuszpont által évente kiadott összefoglaló az EMCDDA, Európai Unió kábítószer-monitorozási központja által megfogalmazott sztenderdek mentén vizsgálja a magyarországi kábítószerhelyzet alakulását. A témával foglalkozó hivatalos intézmények és más független felmérések adatait összesítő dokumentum minden év novemberének első hetében kerül nyilvánosságra. Az eddig megjelent Éves jelentések elérhetőek a www.drogfokuszpont.hu oldalon.